Цана асобнага нумару 20 гр. | Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 8 (155) | Вільня, Панядзелак 23 Студзеня 1928 г. | Год IV.

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Зямля сялянству бяз выкупу!

АДРЭС РЭДАКЦЫІ І АДМІНІСТРАЦЫІ:
Вільня, Вострабрамская вул. № 8, кв. 1.
(Wilno, ulica Ostrobramska Nr. 8, m. 1).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадз. апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12-ай да 2-ой гадзіны.

Орган Беларускага Сялянскага Саюзу.
Беларуская палітычная, грамадзкая, літэратурная і гаспадарчая газэта.
— ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ. —

ПАДПІСКА:
На адзін месяц — 1 злоты, на тры месяцы — 2 зл., на шасьць месяцаў — 4 зл., на год — 8 зл.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад Рэдакцыі.

Што трэба ведаць кожнаму выбаршчыку Беларусу.

4 сакавіка (марца) 1928 году маюць адбыцца выбары ў Сойм, а 11 таго-ж сакавіка — у Сэнат.

У апошнія выбары, якія адбыліся 5 гадоў таму назад, польскія партыі, асабліва „Вызваленьне“ і „PPS“, усялякімі абманамі здабылі ў Сойм і Сэнат шмат мандатаў беларускімі галасамі.

Гэта была вялікая памылка беларускіх працоўных масаў.

Час паказаў, чаго варты для Беларусаў усе гэтыя партыі.

Гэтыя-ж самыя „Вызваленцы“ і „Пэпэсы“, якія падчас тых выбараў дэклеравалі абарону інтарэсаў Беларускага працоўнага народу і чуць ня-рай на зямлі для Беларусаў, пасьля ў Сойме галасавалі за тое, што было найбольшай крыўдай беларускіх сялян — галасавалі, каб у нашым краі зямлю аддаць дарма польскім вайсковым асаднікам і даваць ім так-жа ўрадавыя грашовыя дапамогі. Ніводзін тады з гэтых „Вызваленцаў“ і „Пэпэсаў“ не адазваўся аб тым, што гэта зямля, перадусім, належыць да беларускага селяніна, якую яго дзяды, крывавым потам аблітыя, карчавалі і аб тым, што гэты селянін сяньня гаруе на маленькай палосачцы, а то і зусім без зямлі і, нятолькі ня мае ніякай урадавай дапамогі, але яшчэ абложаны такімі вялізарнымі падаткамі, што, каб іх аплаціць, ня раз змушаны прадаваць апошні кажух... Аб гэтым „Вызваленцы“ і „Пэпэсы“ маўчалі. І толькі Беларускія паслы і сэнатары, хоць бітыя, саджаныя ў вастрог, аднак, крычалі, што робіцца вялікая крыўда Беларускаму працоўнаму Народу. Але-ж толькі крычаць яны і маглі, бо, будучы ў малым ліку, нічога адваяваць ня мелі сілы.

Аднак, ня гледзячы на ўсё гэта „Вызваленьне“ і „Пэпэсы“ і „Стронніцтво Хлопске“ і нарэшце „Краёвэ Стронніцтво Людовэ Зем Літэвско-Бялорускіх „Зьедночэне“ і інш. ізноў кінуліся на беларускую вёску чмуціць і туманіць галаву беларускаму селяніну, абяцаючы яму ўсялякае дабро, калі толькі яны пройдуць у Сойм, бо ім страшэнна хочацца ўтрымаць тыя мандаты, якія яны здабылі на нашых землях, дзякуючы нашай цемнаце і нясьведамасьці.

Каб лепш ашукаць беларускіх сялян і работнікаў, гэтыя польскія партыі пачынаюць тварыць хаўрусы з быццам беларусамі і на'т дакляроўваюць аўтаномію Літоўска-Беларускім землям. Гэтак званыя „Беларуская Народная Радыкальная Партыя“ Ф. Умястоўскага і „Нацыянальная Партыя“ Паўлюкевіча вядуць работу на шкоду інтарэсам Беларускага Народу, бо працуюць у згодзе з польскімі партыямі, якія ашукалі беларускіх выбаршчыкаў у 1922 г.

І хоць большасьць беларускіх працоўных масаў сяньня ўжо пераканалася, што толькі свой свайго бараніць будзе, свой за свайго заступіцца, але знойдзецца яшчэ шмат такіх Беларусаў, якія гатовы паверыць чужацкім абяцанкам.

Але, Беларусы, Сяляне і Работнікі, на гэты раз Вы не павінны даць сябе ашукаць!

Памылка, якую Вы зрабілі ў мінулыя выбары, на гэты раз не павінна паўтарыцца.

На гэты раз ані водзін Беларускі голас не павінен быць адданы за польскія партыі, ані за прадажныя, быццам, беларускія партыі.

Кожны Беларус, галасуючы за Паляка, ці за фальшывага Беларуса, крыўдзіць самога сябе і свой народ, бо выбраны ім пасол-Паляк пасьля будзе працаваць на шкоду свайго выбаршчыка — працоўнага Беларуса.

Дык вось усімі сіламі трэба старацца, каб усе гэтыя ваўкі ў авеччай скуры не здалелі на гэты раз атуманіць галовы нашых менш сьведамых братоў.

Як-жа гэта зрабіць, як нядацца?

Трэба, перадусім, добра зарганізавацца. Толькі праз добрую арганізацыю мы зможам правесьці ў Сойм і Сэнат сваіх Беларусаў, якія пасьля, не палохаючыся ні вастрогаў, ні ўсялякіх зьдзекаў будуць, цьвёрда бараніць і адваёўваць правы Беларускага працоўнага Народу.

З мэтай кіраваньня арганізацыяй Беларусаў на выбары, у Вільні стварыўся **Беларускі Цэнтральны Аб'яднаны Выбарны Камітэт.**

З прычыны таго, што выбарны закон і штучны падзел акругоў крыўдзіць Беларусаў, каб хоць часткова направіць крыўды, Беларусы прымушаны ісьці на выбары разам з іншымі нацыянальнымі меншасьцямі, якіх таксама крыўдзіць выбарны закон і штучны падзел акругоў.

З гэтай мэтай Беларускі Аб'яднаны Выбарны Камітэт заключыў блёк з іншымі нацыянальнымі меншасьцямі, каб такім чынам правесьці ў парлямант больш прадстаўнікоў Беларускага Народу.

Апрача Цэнтральнага Камітэту ўжо арганізаваны **Акружныя Камітэты** ў наступных месцах:

I. м. Сьвенцяны, Віленская вул. 15
II. м. Ліда, Сувальская № 12 кв. 5.
III. м. Наваградак, Вялікі Рынак 37.
VI. м. Ваўкавыск, Шырокая № 115.
V. м. Горадня, Брыгідзкая № 22.
VI. м Бэрэза Картуская, Рынкава-Татарскі зав. № 4.
VII. м. Бельск-Падляскі, вул. Касьцюшкі 7 і ў Пінску. (Усе выбаршчыкі па ўсялякія інфармацыі ў справе выбараў і па друкі могуць зварочвацца ў свой акружны Камітэт, або ў Цэнтральны).

У кожным павеце заложаны таксама павятовы Аб'яднаны Камітэт. Але мала гэтага. У кожнай воласьці, у кожным абводзе, на'т у кожнай вёсцы павінен стварыцца Беларускі Аб'яднаны Выбарны Камітэт. Тады толькі мы будзем запраўды добра зарганізаванымі і тады ня змогуць зла віць нас на сваю вуду розныя „Вызваленцы“

Дык, Беларусы, Сяляне і Работнікі! Выпаўніце свой грамадзкі абавязак, падтрымайце працу Беларускага Цэнтральнага Аб'яднанага Выбарнага Камітэту, гуртуючыся каля яго і закладаючы Беларускія Выбарныя Камітэты вясковыя, абводныя і валасныя. Няхай нас не пужае праца, няхай нам прысьвечвае, як ясная зорка на небе, дабро цэлага нашага Народу, дабро сялянства і работнікаў, нашай беднай Бацькаўшчыны.

Усе разам, рука ў руку, да працы!

Беларускі Цэнтральны Аб'ядн. Выб. Кам. Блёку Нац. Менш.
Вільня, Вострабрамская 8—1.

Прычыны „бандытызму“ у Нікарагуа.

Блізка ўжо год ад таго часу, калі ў прэсе пачалі зьяўляцца весткі аб барацьбе ў рэспубліцы Нікарагуа. Блізка ўжо год ад таго часу, калі Злучаныя Штаты нішчаць і ліквідуюць „бандытаў“ і заводзяць „лад і супакой“ у гэнай рэспубліцы. Блізка ўжо год, як войскі Злучаных Штатаў вядуць барацьбу ў Нікарагуа, але не з „бандытамі“, а з яе жыхарамі, якія паўсталі ў абароне незалежнасьці і самастойнасьці сваей Бацькаўшчыны ад імпэрыялізму і капіталізму амэрыканскае буржуазыі...

Нікарагуа — маленькая амэрыканская рэспубліка, па абшару раўняецца амаль 2-м былым губэрніям на нашых землях. Ляжыць яна ў тым пасе амэрыканскае зямлі, каторы лучыць і адначасна дзеліць Амэрыку на Паўночную і Паўдзённую. Жыхарства, у параўнаньні з яе абшарам, невялікае — каля 640.000 чалавек. Складаецца яно пераважна з крэолаў — патомкаў белых эўрапэйцаў і вывезеных з Афрыкі неграў (чорных).

Апрача Нікарагуа ў тым пасе ляжаць і другія незалежныя маленькія Сярэдня-Амэрыканскія рэспублікі — Гватэмала, Гондурас, Сальвадор, Коста-Рыка і Панама. І вось, усе гэтыя рэспублікі зьяўляюцца тымі старанамі, каторых Злучаныя Штаты ад даўжэйшага ўжо часу імкнуцца падпарадкаваць сваім эканамічным і палітычным уплывам. Імкненьне Штатаў захапіць гэтыя рэспублікі выклікае частыя канфлікты і барацьбу. Барацьба вядзецца двума спосабамі: перакупствам уплывовых кучак людзей, якія за даляры выклікаюць у гэных рэспубліках рэвалюцыйныя рухі, або, проста, наездам, які наезьнікі называюць па дэлікатнаму „узяцьцем пад апеку“ той ці іншай рэспублікі. Прычыны барацьбы і палітычных імкненьняў Штатаў вельмі рожнародныя, якія тонуць у моры „фактаў і доказаў дэмакратычнасьці і пакаёвых настрояў амэрыканскага ўраду“.

Але з гэнага мора, як скалы, высоўваюцца тры прычыны, якія паказываюць запраўднае імкненьне „дэмакратычных і пакаёвых“ Штатаў. Першаю з іх ёсьць тое, каб запэўніць амэрыканскім капіталістым бясьпечна налажыць эканамічнае ярмо на Сярэдня-Амэрыканскія рэспублікі, другая — забясьпечыць, замацаваць за сабою Панамскі канал, нарэшце, трэцьця — імкненьне адасобіць Мэксыку і паралізаваць яе палітычныя ўплывы на Сярэдня-Амэрыканскія рэспублікі. Вось што прымушае Штаты разявіць сваю пасьць над маленькай Нікарагуай. Справа з ёю заблутана яшчэ тым, што, каля 10 гадоў таму назад, Штаты цаною 3 мільярдаў даляраў купілі ад тагачаснага Нікарагуанскага ўраду права збудаваць міжакіянскі канал праз тэрыторыю Нікарагуа, каб такім чынам забясьпечыць Панамскі канал. Ясна, што гэтыя даляры ў пэўнай ступені падпарадкавалі Нікарагуа Штатам. Ужо тагды некатарыя лібэралы зразумелі, куды і да чаго імкнуцца Штаты і паднялі „папяровую“ барацьбу проціў Штатаў. Калі-ж у мінулым годзе даляры Штатаў пасадзілі на прэзыдэнцкі трон Нікарагуа Дыяца — платнае аружжа ў руках вашынгтонскага ўраду — лібэралы паднялі запраўдную барацьбу, ня толькі словам, але і чынам. За лібэраламі стаяла маса жыхарства, паслухала заклiку Сакассы і з аружжам ў руках кінулася ў абароне палітычнай і гаспадарчай незалежнасьці свайго Краю.

Поўныя веры ў сваю перамогу паўстанцы вялі барацьбу на жыцьцё і на сьмерць.

Амэрыканскі капітал, пачуўшы пагрозу, падняў гвалт... і кінуўся да ног сваіх стаўленікаў — вышынгтонскага ўраду — з просьбаю абароны ў форме аружнай інтэрвэнцыі. Вынікам гэнага, вашынгтонскі ўрад абвесьціў, што Штаты адносна замешкі ў самой Нікарагуа нічога ня маюць, але, ў абароне інтарэсаў сваіх грамадзян, высылаюць ваенную эскадру на воды Нікарагуа. Эскадра прышла не на воды Нікарагуанскай рэспублікі, але падышла да яе берагоў і высадзіла войска, якое скора пачало „завадзіць парадак“ пад камандаю адмірала Ляцімэра. Паўстаньне было затоплена ў крыві тых, хто шчыра і моцна любіў вольны свой край. На прэзыдэнтскі трон пасаджаны быў Дыяц, які зрабіў са Штатамі такую ўмову, што проста такі Нікарагуа аддавалася пад „пратэктарат“ Штатаў. Вось гэны „пратэктарат“ і стварыў тое, што матросы Штатаў гаспадараць у нешчасьлівай Нікарагуа. Час ад часу прыгнечаны народ хватаецца за аружжа, але кожны штуршок да свабоды страшна караецца чужынцамі, якія на ўвесь сьвет крычаць толькі аб ліквідацыі „банд“ у Нікарагуа.

Апошнім часам у Нікарагуа ізноў паднялася барацьба за волю. На гэны раз сьцяг яе вывесіў генэрал Сандзіно. Устрывожаныя Штаты ў адказ на гэная паслалі новыя транспарты матросаў. Дэмакраты з Вашынгтонскага Сойму, жадаючы стрымаць разьюшаны мілітарызм Штатаў, дамагаліся, каб урад вывеў войскі з Нікарагуа і болей не пасылаў, але „рэспубліканская“ большасьць амаль не з агідаю адкінула гэнае слушнае дамаганьне.

І вось цяпер, пад гукі гарматаў, якія бамбардуюць нікарагуанскія ўзьбярэжжы, раздаюцца раптугі экзэкуцыяў, каторыя даконваюць амэрыканскія матросы над паўстанцамі...

А сэкрэтар Міністэрства Замежных спраў штатаў — Кэльлёг — сядзіць у габінэце і піша артыкулы, што вайна ёсьць міжнародным праступкам...

Дзьве канфіскаты „Сял. Нівы“.

Па загаду Камісара Ураду на м. Вільню сканфіскаваны № 6 (153) „Сялянскае Нівы“ за перадавіцу п. наз. „Факты і іх агітацыйнае значэньне“.

Канфіскаваны таксама наступны № 7 „Сял. Нівы“ за вестку з краю „Дзе здрада“.

З прычыны канфіскатаў у мінулым тыдні мы не маглі выпусьціць газэту.

Апечатаньне памешканьня Беларускага Выб. Камітэту у Наваградку.

Дня 10-га студзеня с. г. ў кватэру Беларускага Акружнага Выбарнага Камітэту ў Наваградку пры Вялікім Рынку 37, раптоўна зьявілася некалькі асоб, якія заявілі, што яны, як тэхнічная камісія, мусяць агледзіць памешканьне Камітэту, ці яно прыдатна пад кватэру для Камітэту. Пасьля няпрошанага „асмотру“, „камісія“ прызнала кватэру Камітэту няпрыдатнай і апячатала яе, каб такім чынам забараніць Камітэту карыстацца з нанятай кватэры. У часе гэтага „дабрадзейства“ паміж сябрам Беларускага Аб'яднанага Выбарнага Камітэту гр. І. Куніцкім і адным з сябраў „камісіі“ зайшла спрэчка. Сябра „тэхнічнае камісіі“ дамагаўся ад гр. Куніцкага, каб ён гаварыў да „камісіі“ толькі папольску. Ёсьць ведама, гр. Куніцкі гутарыў выключна пабеларуску і, замест таго, каб навучыцца папольску, параіў патрыёту-ўрадоўцу навучыцца пабеларуску.

Каб зразумець няпрошаны налёт „камісіі“ трэба ведаць, што кватэра Беларускага Выбарнага Камітэту знаходзіцца ў вельмі добрым месцы, напроці рынку, а даволі вялікая вывеска з беларускім назовам, відаць, ёсьць не да ўспадобы польскім патрыётам.

Незалежна ад апячаткі кватэры, Беларускі Акружны Аб'яднаны Выбарны Камітэт у Наваградку працуе ўвесь час.

Выбарная фільма.

Лік выбаршчыкаў.

Лік асобаў, якія маюць права галасаваньня, на абшары Віленскага ваяводзтва дасягае 489 тысячаў. Па паветах яны распрадзеляны гэтак:

места	Вільня	104 тыс.
павет	Віленска-Троцкі	93 „
„	Ашмянскі	47 „
„	Браслаўскі	65 „
„	Дзісьненскі	68 „
„	Сьвенцянскі	66 „
„	Вялейскі	57 „
„	Маладэчанскі	40 „

Віленскае ваяводзтва будзе разьдзелена на тры выбарныя акругі: 63, 64 і 65.

63 акруга абыймае м. Вільню і Віленска-Троцкі павет з лікам 197 тысячаў выбаршчыкаў. Да падзелу гэнаму вокругу даецца 5 мандатаў.

64 акруга абыймае паветы: Сьвянцянскі, Ашмянскі, Браслаўскі і Пастаўскі з лікам 228 тыс. выбаршчыкаў.

Паветы: Дзісьненскі, Вялейскі і Маладэчанскі ўваходзяць у склад лідзкае выбарнае акругі № 65, на каторы прыпадае да падзелу 7 мандатаў.

Манархістыя варушацца.

Польскія манархістыя ўвесь дзень 9 студзеня ў Варшаве вялі нарады, вынікам якіх выставілі сваіх кандыдатаў у Сойм і Сэнат па дзяржаўнаму сьпіску і па акружных сьпісках. Па дзяржаўнаму сьпіску манархістыя падалі аж 100 кандыдатаў. Акружныя сьпіскі выстаўляюць у 38 выбарных акругох. Апрача гэнага ўва Усходняй Галіцыі манархістыя ўвайшлі ў склад агульна-польскага блёку.

Правал чужацкіх агітатараў.

Па прыкладу 1922 году, з Польшчы наехала шмат агітатараў, якія агітуюць, то за П. П. С., то за „Краёвае Аб'яднаньне", то за „Вызваленьне", то за „партыю беспартыйнага супрацоўніцтва з урадам", то за польскіх абшарнікаў і эндэкаў, то, нарэшце, за нейкае Р.Н.О. (Русское Народное Об'единеніе). Але сёлета сяляне проста гонюць вон гэтых агітатараў і не даюць на'т ім раскрыць рот.

Сьвянцянскі і Лідзкі вокругі за Блёкам.

Паводле атрымліваных Беларускім Цэнтральным Аб'яднаным Выбарным Камітэтам што-дзень вестак, больш як 3/4 выбаршчыкаў у Сьвянцянскім і Лідзкім вокр. будуць галасаваць за Блёкам Нацыянальных Меншасьцяў. Блёк з 1922 г. (сьпісак № 16) зьяўляецца настолькі папулярным, што на'т не патрэбна ніякае агітацыі за сьпісак Блёку Нацыянальных Меншасьцяў. Усе выбаршчыкі пытаюцца толькі, за які нумар галасаваць, бо праграму Беларускага Аб'яднанага Выбарнага Камітэту і значэньне Блёку ўжо добра разумеюць.

Нацыянальная перамога ў Вялейшчыне.

Як ведама, у Вялейскім павеце мела аграмадны пасьпех Грамада.

Пасьля ліквідацыі Грамады, б. яе сябры і сымпатыкі гуртуюцца каля Т-ва Беларускай Школы. Хоць Т-ва Бел. Ш. не зьяўляецца палітычнай установай, аднак яе правадыры да выбараў трымаліся аднаго палітычнага кірунку, варожага клясавай сялянскай ідэалёгіі. Але, як толькі наступіў прадвыбарны час, гэты кірунак распаўся аж на 5 частак (магчыма, не падзялілі першых мясцоў на сьпісках кандыдатаў). Дзякуючы такому падзелу сярод віленскіх павадыроў, наступіў падзел і сярод правадыроў акружных Радаў Т-ва і на мясцох. На мясцох узьнікла сільная апазыцыя проці кірунку, занятага „Думкаю Працы", з прычыны таго, што яе кіраўнікі заключылі аб'яднаньне з польскай партыяй сацыялістычнай (ППС лявіца) і польскімі незалежнымі сацыялістымі. Сялянскія масы ў Вялейскім павеце падтрымліваюць апазыцыю і адначасна выказваюцца за блёкам нацыянальных меншасьцяў.

З гэтага бачым, што працоўныя масы вызваляюцца ад чаду, пусканага „Думкаю Працы" і ідуць адным нацыянальным фронтам.

Стараверы Браслаўшчыны і Сьвенцяншчыны за блёкам.

Буржуазныя групы маскалёў, якія прыкрываюцца маскаю „стараверы", носяцца з лятуценьнямі заснаваць свой „старaверскі" сьпісак кандыдатаў на паслы ў Сойм і Сэнат...

Аднак-жа даведываемся, што запраўдныя стараверы — сяляне і работнікі ў Браслаўскім і Сьвенцянскім паветах будуць галасаваць за блёк нацыянальных меншасьцяў.

Быўш. „Грамадаўцы" Браслаўшчыны за блёкам.

Развал сяброў і сымпатыкаў б. „Грамады", якія да апошняга часу выказывалі свае думкі праз рэдакцыю на Віленскай 12 — 6, отварыў нечаканыя вынікі.

Аказываецца, сяляне Браслаўскага павету, якія цьвёрда стаялі на грунце „Працы, права і думкі" яе, зразумелі запраўдную сваю клясавую прыналежнасьць. Яны зразумелі, што „Сялянскі Саюз" ёсьць ня „фікцыйным саюзам", а шчыраю партыяю, якая гуртуе каля сябе толькі сялянаў. Вынікам такой сьведамасьці зьявілася пракананьне аддаць свае галасы за сьпісак Блёку Нац. Меншасьцяў.

Незадаваленьне з „Думкі Працы".

Як ведама, прыхільнікі „Думкі Працы" ў Вільні ўтварылі польска-беларускі нейкі работніцкі выбарны камітэт, аб якім зусім мала пішуць у сваей газэце. Прыхільнікі „Думкі Працы" на вёсцы ня могуць дачакацца, пакуль надойдзе чарговы нумар „Працы", а як надойдзе, дык скарэй шукаюць якой-небудзь інфармацыі аб „работніцкім выбарным камітэце", але хутка разачароўваюцца, бо „Думка Працы" не падае аб ім ніякіх вестак. Аб гэтым камітэце даведваюцца толькі з іншых газэт і затым вельмі абураюцца на „Думку Працы".

Прычынаю затаіваньня свайго камітэту перад выбаршчыкамі зьяўляецца тое, што гэты камітэт створаны супольна з польскімі партыямі, якія знаходзяцца пад камандай Ваяўудзкага. Кіраўнікі „Думкі Працы" ведаючы добра, што беларуская вёска заглядаецца на Ваяўудзкага, як на правакатара, які зьяўляецца галоўным вінавальнікам арышту паслоў і ліквідацыі Грамады, не падаюць да ведама беларускага грамадзянства аб утвораным „Думкаю Працы" польска-беларускім работніцкім выбарным камітэце.

У сувязі з гэтым, на вёсцы пануе незадаваленьне б. грамадаўцаў з „Думкі Працы" і затым масова выпісываюць яны „Сялянскую Ніву", у якой найлепш высьвятляюцца выбарныя справы.

ППС. снуе павучыньне па Беларусі.

Палескі Акруговы Камітэт ППС. ужо раскідае паміж Беларусаў-сялян свае адозвы, пісаныя нават і ў расейскай мове. Не шкадуюць прыгожых і салодкіх слоў для Беларусаў! Усё яны рабілі для нас у мінулым Сойме! Усё яны дакляроўваюць зрабіць і цяпер, у новым Сойме... „Яшчэ можам правясьці зямельную рэформу! Яшчэ можам устанавіць аўтаномію для Беларусі"! — крычаць яны ў сваёй адозве.

Чуеце, сяляне, яны „могуць"...А чаму-ж яны не маглі не аддаць нашую зямлю асаднікам? Не маглі не галасаваць у мінулым Сойме проціў дамаганьняў беларускіх паслоў? Не змаглі падзякаваць Беларусам за галасы на іх у 1922 годзе?...

Цяпер яны „могуць" усё зрабіць для Беларусаў, толькі... трэба за іх галасаваць...

Якая наіўнасьць, разьлічаная на нясьведамасьць Беларуса-сяляніна! Якія падходы да „chama-chłopa" па яго голас, так патрэбны ППС. для мандату з Беларусі, каб лятуцець у Сойме аб Польшчы „od morza do morza".

Паніка сярод Паўлюкевічаўскіх агітатараў.

У апошнія часы наступіла сільная паніка сярод паўлюкевічаўскіх агітатараў, якія з усімі сваімі дакумантамі, выданымі ім Паўлюкевічаўскай „Нац. Радай" згалошваюцца да працы ў іншыя беларускія выбарныя камітэты. У Бел. Цэнтральны Аб'ядн. Выб. Кам. ужо прыслана некалькі паўлюкевічаўскіх пасьведчаньняў на права агітацыі, выданыя Паўлюкевічам. У Лідзе, у Бел. Выб. Кам. зьявіліся агітатары з цэлым „штабам" Паўлюкевіча і запрапанавалі свае „услугі" Камітэту.

Такая паніка, як кажуць, наступіла дзякуючы таму, што Паўлюкевіч не заплаціў сваім „верным" агітатарам пэнсіі за $1^1/_2$ месяца. Устрыманьне крэдытаў наступіла з прычыны таго, што ўсе грошы пайшлі на агітатараў Умястоўскага і яго „Zjednoczenia".

Грызьня сярод палянафілаў.

Да ліквідацыі Грамады існаваў толькі адзін польскі кірунак Паўлюкевіча з яго „Беларускім Словам". Пасьля ліквідацыі Грамады, дзякуючы поўнаму банкруцтву Паўлюкевіча, быў створаны другі палянафільскі кірунак пад камандай Умястоўскага. Гэтыя групы, (скарэй асобы) у сваіх газэтах у „Бел. Дню" аднолькава хваляць польскую ўрадовую палітыку і ўгаворваюць усім, што Беларусам у Польшчы, быццам, вельмі добра жывецца, але паміж сабою заўзята грызуцца.

Асабліва ў апошнія часы „Белар. Слова" навалілася на Умястоўскага і абзывае яго чуць ня здраднікам польскіх інтарэсаў. Прычынаю гэтае „здрады", відаць, ёсьць толькі тое, што субсыдыі на прадвыбарную агітацыю атрымлівае Умястоўскі, а Паўлюкевічу дастаюцца толькі крошкі.

Яшчэ палянафіл.

У апошнія выбарныя часы зьявіўся яшчэ трэці палянафіл у асобе нейкага „абаронцы" Міткевіча з Баранавіч. Гэтага пачалі падтрымліваць мясцовыя ўлады і хочуць каб яго правесьці ў Сойм, як прадстаўніка ад Беларусаў. Проці гэтага запратэставаў Паўлюкевіч, заявіўшы ўладам, што ён ужо стары „працаўнік" і пяршэнства ня ўступіць Міткевічу. Міткевіч абурыўся на Паўлюкевіча і праз нейкага Плаўсюка выдаў адозву пад назовам „Выбух", у якой піша, што Паўлюкевіч здраджае польскія інтарэсы, бо зьяўляецца расейскім манархістым і Польшчы зусім ня любіць.

Нарэшце, падаўшы даволі брудную біографію Паўлюкевіча, „Выбух" натужваецца даказаць, што Міткевіч гэта, быццам, парадачны чалавек і наш, быццам, Беларус.

Аднак, як бы там гэтыя цалянафілы ня грызьліся, можам толькі сказаць: абое рабое.

Яшчэ Зьезд „Odrodzenia".

Адвакат С. Міцкевіч так-жа захацеў мандату ў Сойм. З гэтаю мэтаю пачаў распаўсюджваць адозвы „Odrodzenia", якія падпісаў сам і сэкрэтар Чэрнякевіч. У гэных адозвах С. Міцкевіч запаведуе Зьезд „Odrodzenia" на дзень 22 студня ў Вільні.

Ну і рыбаловаў выежджае на шырокае беларускае сялянскае „мора".

Ці хто спадзяваўся?

11 студня да Гэнэральнага Выбарнага Камісара ў Варшаве прыходзіў „кароль" цыганоў, Ян Міхаляк—Міхаілеску, каторы дакляраваў цыганскі сьпісак кандыдатаў на паслы ў Сойм і Сэнат, матывуючы, што цыганы ў Польшчы так прыгнечаны і так іх прасьледуюць, што толькі свае паслы могуць стаць у іх абароне. Між іншым, цыганы хочуць правесьці зямельную рэформу, каб на-стала асесьці на зямлі і пачаць працаваць на ёй.

ВОКАМ ПА СЬВЕЦЕ.

V.

У папярэднім нашым аглядзе мы адзначылі тую пагрозу, якую адчувае Англія ад Амэрыкі (Злучаныя Штаты Паўноч. Амэрыкі). Прытым абяцалі пагаварыць аб тэй пагрозе, якая сунецца на Англію з боку СССР. (Савецкай Расеі). Справа ў тым, што сама Англія, якая знаходзіцца на двух вялікіх выспах, каля берагоў Эўропы, мае ўсяго 40 мільёнаў жыхарства. Але-ж гэтыя 40 мільёнаў падпарадкавалі сабе нешта каля 500 мільёнаў розных народаў. Карыстаючыся тым, што паняволяныя Англіяй народы, ня культурныя, якія знаходзяцца яшчэ ў першабытным дзікім палажэньні, яна зысквае іх і лёгка пануе над імі.

Найбольшым народам, які падпарадкаваны Англіі, зьяўляюцца — Індусы. Індусы складаюць трохі болей, як 300 мільёнаў чалавек, але-ж сталася так, што носяць чужацкае ярмо. А чаму?

На гэта ёсьць вельмі многа прычынаў.

Перадусім, Індусы ёсьць дзьвёх рэлігіяў: буддысты (вялікая маса) і магамэтаны (значна меньшая частка). Пры гэтым трэба адзначыць, што да гэтага часу рэлігія іграла значную ролю ў жыцьці народаў. А калі так, дык паміж народамі рознай рэлігіі заўсёды паўставалі антаганізмы—узаемная ненавісьць.

Гэтая ненавісьць, можа і вельмі выразна і даволі часта выяўлялася сярод народаў Індыі. Англія-ж усімі спосабамі старалася гэтую ненавісьць паглыбляць, бо добра ведала, што ўзаемныя спрэчкі (а гэтыя спрэчкі часта былі крывавымі), аслабляюць Індусаў, а толькі слабасьць апошніх зьяўляецца залогам ангельскага панаваньня над Індыяй.

Якая-ж карысьць Англіі ад гэтага? На гэтым і хочацца спыніцца. Трэба ведаць, што Англія багатая дзяржава і багатая толькі таму, што яе прамысловасьць знаходзіцца на высокім роўні. Высокі ровень прамысловасьці дае магчымасьць Англіі вывазіць вытвары за межы свайго ўнутраньняга рынку, што зьяўляецца вялікім прылівам грошай у Англію. Вялікі прыліў грошай дае магчымасьць шырэй разьвярнуць і ўдасканаліць прамысловасьць, а калі так, дык добра і дзяржаве і работніку. Ангельскі работнік жыве ня гэтак, як наш: ён займае кватэры, што найменш з якіх 4 пакояў, мае грамафон, фартапіяна, таксама і іншыя буржуазныя прылады, ну і разумеецца, што корміцца таксама лепш, як работнікі ў Польшчы, Расеі, ці іншых ім падобных дзяржавах.

Усё гэта гавора за тое, што Англія пануючы над іншымі народамі, вядзе з імі гандаль. Гандаль гэты дае ангельскай прамысловасьці сырыя матэр'ялы, а пасьля іх адпаведнай апрацоўкі, вытвары з тых сыроўцаў Англія прадае ізноў тым самым народам, маючы за сваю працу адпаведныя даходы.

Цяпер ізноў хочацца вярнуцца да пытаньня аб прычынах слабасьці Індусаў. Вышэй ужо гаварылася, што розьніца ў рэлігіі выклікала ненавісьць аднэй часткі народу да другое, а гэтым самым выклікала, карысную для Англіі барацьбу індускага народу, аслабляючы яго моц і сілы.

Другім злом і ліхам, якія істнуюць у Індусаў, ёсьць: падзел народу на касты, гэта на станы (напрыклад, як было ў Расеі, дзе былі дваране, мяшчане, сяляне, казакі, духавенства і г. д.). Кожны гэты стан мае ў Індыі, як было і ў Расеі, асобнае грамадзянскае права. Ясна, што багацейшыя станы займаюць лепшае палажэньне, яны маюць большыя і шырэйшыя грамадзянскія правы і меншыя абавязкі. Такім парадкім, выяўляецца другая прычына падзелу індускага народу.

А вось і яшчэ!.., Індыя, у сваім адміністрацыйным падзеле не зьяўляецца нечым цэлым, адналітым. Яна падзелена на многа паасобных княжстваў, якімі кіруюць асобныя князі—раджы. І як ведама, кожны князь зьяўляецца падуладным Англіі, але-ж, плацячы даніну Англіі, ён мае многа ўлады, каб панаваць над прыналежнай яму тэрыторыяй і жыхарствам яе. Ясна, што духавенства трымаецца за князёў. Англія-ж стараецца паглыбляць падзел Індусаў. Яна рознымі спосабамі падтрымоўвае ўзаемную ненавісьць на рэлігійным грунце, стараецца заводзіць да спрэчкаў паасобных князёў і г. д.

Гэтакі стан рэчаў можа нідзе, як у Індыі, вытварыў дзьве выразна не падобныя да сябе клясы—буржуазію і беднату. Вось гэта і дазваляе думаць маскоўскім бальшавікам, зрабіць уплывы на Індусаў, збудзіць іх ад сну, каб скінуць панаваньне ня толькі Англіі, але-ж і сваей буржуазіі. Што праўда, вялікіх пасьпехаў бальшавікі ня маюць. Відаць, што Англія вельмі моцна забіла сьведамасьць у Індусаў.

Аднак-жа Англія баіцца, каб і запраўды ня здарылася чаго не карыснага і непажаданага для яе. Бо-ж лёзунгі бальшавікоў сярод Індусаў, хоць не пагалоўна захопліваюць, аднак-жа маюць пасьпехі. Вось гэта тыя прычыны, якія змушаюць Англію баяцца СССР.

Што праўда, ангельскія палітыкі вельмі—гібкія. Яны і на гэты раз, бачачы ўзрост клясова-сацыяльны і нацыянальна- адраджэнскай сьведамасьці Індусаў, шукаюць спосабу залапіць дзіры—аддушыны, каб Індусы душыліся ў заперці і надалей. Англія апрацоўвае адпаведныя праекты аб тым, каб даць Індусам парляманцкае прадстаўніцтва. Гэта знача, Англія хоча увясьці ў Індыі парлямант (Сойм ці Сэнат). Аднакжа Індусы ўжо не задаваляюцца гэтым, яны дамагаюцца, праўда, ня зусім актыўна, аканчальнага і поўнага вызваленьня з пад ангельскага ярма.

Нядаўна адбыўся нацыянальны Індускі зьезд, які прыняў адпаведныя пратэсты проці ангельскай выдумкі аб нейкім парляманце, які зьяўляецца ў такім парадку, якім ён праектуецца, вельмі не карысным для Індусаў.

Кожную праяву, як імкненьне да вызваленьня сярод якіх бы то ня было народаў, мы шчыра вітаем. Дык не адступім ад гэтага прынцыпу і ў даным выпадку. Мы вітаем Індусаў!

Зыркі.

Сяляне! Чытайце і пашырайце „Сялянскую Ніву".

З жыцьця Польшчы.

Новая малітва.

Пінскі біскуп Лазінскі разаслаў па нарахвіям сваей дыяцэзы распараджэньне, у каторым загадаў ксяндзом у часе багаслуженьня асобна маліцца аб польска-літоўскім прымірэньні. Адначасна быў разасланы ксяндзом і тэкст асобае малітвы, прытарнаванае да гэтае мэты.

Зьніжка тэрміну ваеннай службы.

Рада Міністраў прыняла праект новага закону аб ваеннай службе. Згодна гэтага закону зьніжаецца срок службы з 18 да 15 месяцаў тым асобам, якія маюць афіцэрскі цэнз, г. зн. якія, па сваей адукацыі, маюць права вучыцца ў афіцэрскіх школах. Адлажэньне вайсковае службы могуць атрымаць толькі вучні апошняе клясы сярэдніх школаў (да 22 гадоў) і студэнты (да 24 гадоў), а также і тыя вучні, якія тэрмінова працуюць у майстроў і купцоў.

Нота Літве.

8 студзеня Польскі ўрад адумысловым кур'ерам у асобе А. Тарноўскага, вышэйшага ўрадоўца Мін. Зам. спраў, паслаў Літоўскаму ўраду ноту ў справе распачацьця ўзаемных перагавораў. На месца перагавораў Польшча прапануе Рыгу, а пачаткам іх — канец гэтага месяца. У ноце выстаўлены тыя пункты, якія павінны ўзысьці на парадак дня: адчыненьне польска-літоўскай мяжы для чугуначнага асабовага і таварнага руху, а так-жа для паштова-тэлеграфных зносінаў.

Што дзеецца ў сьвеце?

Нейк зьляпілі... габінэт.

Нарэшце, пасьля розных перагавораў з рознымі партыямі і групамі партыяў, якія цягнуліся больш 3-х тыдняў, прэзыдэнт Латвіі, Зэмгалес, акружыў сябе новым габінэтам. Габінэт гэны на — сілу, на — моц зьляпіўся 12 студзеня з прадстаўнікоў не — сацыялістычных групаў парляманту. Прэм'ерам новага габінэту ёсьць цэнтра - дэмакрат Юрашеўскі.

Дыктатар — дабрадзеем.

Гішпанскі дыктатар Прымо-дэ-Рыв'ера „скланіў“ сваю Раду Міністраў да вялікага дабрадзейства. Рада Міністраў пастанавіла выкупіць з лёмбардаў усе рэчы хатняга ужыўку, якія застаўлены на суму меншую як 25 пэзэтаў і вярнуць іх уласьнікам.

Гэна мае быць, па думцы дыктатара, падаркам для найбяднейшае клясы жыхарства. Кошты гэнага падарку аблічаны на 2 мільёны пэзэтаў.

Машэнства ў рэпарацыйных даставах.

Францускал пракуратура выкрыла вялікае ашуканства ў дастаўцы нямецкіх тавараў у лік рэпарацыяў, па пляну Даўса. Францускія фірмы, якія атрымлівалі рэпарацыйныя тавары, паказвалі значна большую каштоўнасьць іх, чым сапраўды яны цаніліся. Атрыманы такім чынам даход дзялілі з дастаўцамі тавараў — нямецкімі фірмамі. Машэнства дасягае 200 мільёнаў франкаў. У машэнстве замешаны каля 12 асабаў ня толькі ў Парыжы, але і ў другіх местах.

Энцыкліка „Намесьніка Хрыста“.

Намеснік Хрыста на зямлі, рымскі папа, нядаўна разаслаў галоўным павадыром рымска-каталіцкай рэлігіі энцыкліку (пасланьне), у каторым падрабязна тлумачыць сваё няпрыхільнае становішча да аб'яднаньня розных хрысьціянскіх рэлігіяў. Папа выступае проціў аб'яднаньня розных рэлігіяў, бо гэта было-б „антыкаталічна“...

Паўстаньне ў Нікарагуа.

Ад некаторага часу ў маленькай амэрыканскай рэспубліцы адбываюцца нялады, якія выклікае ўрад Злучаных Штатаў Паўн. Амэрыкі, жадаючы панаваць над Нікарагуа. Паўстанцамі кіруе генэрал Сандзіна. Апошнім часам амэрыканская марская пяхота, збамбардаваўшы з самалётаў паўстанскія войскі, заняла невялічкае места Вілялі. Амэрыканскае міністэрства флёту высылае ў Нікарагуа новыя сілы для падкрапленьня, амуніцыю і санітарную падмогу.

Адозва меншавікоў у СССР.

Выканаўчы камітэт сацыял-дэмакратычнае партыі (меншавікоў) выпусьціў, ведама нелегальна—адозву ў СССР да ўсіх работнікаў, у якой між іншым фігуруюць вось якія дамаганьні для работніцкае клясы: „Свабода слова, друку, сабраньняў, грамадзкіх таварыстваў і рэлігіяў. Нятыкальнасьць асабістасьці. Свабодныя перавыбары Саветаў. Адмена сьмертнае казьні. Неадкладнае зьніштажэньне ГПУ і ўсіх органаў тэрору. Агульная амністыя для палітычных вязьняў. Адмена ўсіх нясудовых рэпрэсіяў. Адмена ўсіх прывілеяў для камуністычнае партыі і Комінтэрна. Спыненьне субсыдыяў для гэных арганізацыяў. Свабода прафсаюзнага і коопэратыўнага руху. Свабода забастовак“.

Адозва паказывае, што перад краем і работнікам, дзякуючы тэрарыстычнай дыктатуры ўстае пытаньне: або паварот да ваеннага камунізму, або — перамога контррэвалюцыі.

РОЗНЫЯ ВЕСТКІ.

— У Нікарагуа 7—І напала банда з 30 чалавек на прэзыдэнта Дыяца які вяртаўся з паездкі на плянтацыю кавы. Бандыты абстралялі аўтамабіль празыдэнта, ня прычыніўшы ніякае шкоды.

— У Ерузаліме, у часе Каляд і Трох Каралёў, калі ішло набажэнства перад гробам Хрыста ўварваліся грэкі і прабавалі перашкодзіць каталіком маліцца. 3 ксяндзоў пабіта.

— У Штэціне (Нямеччына), на палітычным сабраньні сацыялістых дайшло да бойкі апошніх з камуністымі. Некалькі дзесяткаў чалавек паранена. Паліцыя з трудом разагнала бойшчыкаў, пры чым даканала многа арыштаў.

— У Брусэлі група фашыстаў напала на памешканьне выстаўкі вытвараў СССР. Многа прадметаў разьбіта і разбурана і зьніштожана шмат працаў мастацтва.

— У Калькуце (Індыя) выкрыта змова проці Англіі. Рыхтавалася аружнае паўстаньне трох правінцыяў. Ідуць арышты і канфіскацыі аружжа, амуніцыі і выбуховых матэрыялаў.

— У стане Сакатэка надовячы адбыўся трохдзённы бой паўстанцаў з урадавымі вайскамі і паўстанцамі, пры чым паўстанцы былі пераможаны і панясьлі цяжкія шкоды.

НАВІНЫ.

— **Новая судовая справа.** У сувязі з апошняй канфіскатай „Сялянскай Нівы“ (№ 4) яе рэдактар цягнецца да судавае адказнасьці па 129 і 154 ст. К. К.

— **Перавоз паслоў на „Лукішкі“.** 11 Студзеня ў спэцыяльным вагоне пад сільнаю стражаю, на чале якое стаяў аж... афіцэр паліцыі, прывезены з Вронак у Вільню паслы: Тарашкевіч, Рак—Міхайлоўскі, Валошын і Мятла і грамадзяне: Бурсэвіч і Акінчыц. З вагзалу самаходам перавязьлі іх ў вастрог на Лукішках. Самаход акружаў сільны аддзел коннае паліцыі. Прывоз дакананы ў сувязі з судавым працэсам б. „Грамады“, які за некалькі тыдняў павінен распачацца ў Вільні.

— **Зацьверджаньне канфіскаты.** 11 студзеня Акружны суд зацьвердзіў канфіскату № 95 нашае газэты. Рэдактар цягнецца да адказнасьці па 129 арт. К.К.

— **Арэшты „камуністых“.** 6 студзеня ў Пінскім павеце ўлады бяспечнасьці зьліквідавалі „камуністычную“ арганізацыю. Арыштавана цэлы „рад камуністычных дзеячоў“, пры чым, як пішуць польскія газэты, знойдзены „варожыя да дзяржавы рэчовыя доказы“.

— **Арышт б. „грамадаўца“.** 11 студзеня арыштаваны і пасаджаны ў вастрог бышы войт Палачанскае воласьці — Петровіч, былы сябра „Грамады“, які выламаўся з пад дысцыпліны Паўлюкевіча.

— **„Пшэпісы“ для пешаходаў.** Адміністрацыйныя ўлады м. Вільні надовячы абвесьцілі „пшэпісы“ для пешаходаў. Гэныя „пшэпісы“, быццам, павінны нармаваць пешы рух. Тым, хто ня будзе захоўваць гэных „пшэпісаў“, пагражае кара да 500 злотых, або арышт да 2 месяцаў адміністрацыйным парадкам.

— **Агульны сход** сяброў гуртка Інстытуту ў Нарэўцы адбудзецца ў дню 29 студзеня с. г. Прысутнасьць усіх сяброў абавязкавая.

— **Урачыстае адкрыцце радыёстанцыі ў Вільні.** На мінулым тыдні ў Вільні адбылося ўрачыстае адкрыцце надаўчай радыёстанцыі ў Вільні. На ўрачыстасьці былі высокія польскія саноўнікі і прадстаўнікі польскага каталіцкага духавенства. Гаварыліся прамовы, ведама з пункту гледжаньня польскасьці Вільні. Такі пачатак, ёсьць ведама, не прарочыць нічога добрага Беларускаму аддзелу станцыі, якога кіраўніцтва папала ў палянафільскія рукі.

— **Лёс Беларускіх газэт.** У Мядзёле, Паст. пав., кіраўнік пошты ня выдае падпісчыкам беларускія газэты, а падпальвае імі печкі. Падпісчыкам, якія зьяўляюцца па газэту, заяўляе, што беларускія газэты спынены.

Гаспадарскі аддзел.

Узгадаваньне малочнай каровы.

Рэдка калі гаспадары нашы знаюць, як выгадаваць сабе добрую малочную карову, а няведаньне гэтага цяжка адбіваецца на і так убогай гаспадарцы нашага селяніна. Гадуем сабе прыплод—цёлку, а яна ў канцы-канцоў, ужо добрай каровай па трэцім цялятку, гарнец малака ў дзень прыносе, як яе не кармі і то на пяць месяцаў перад пяленьнем зарывае. А падлічыўшы і выходзіць тады: што за ўвесь той корм, які яна зьела, каб прадаць, у чатыры разы болей малака купілі-б, ды без ніякай працы і клопату. Аднак, ня рэдка каровы, як вядома, даюць і па 7—8 гарнцаў малака ў дзень. І вось як брацца да справы, г. зн. карміць і ўзгадоўваць цёлак і маладых кароў на малочных кароў, хачу коратка абгаварыць і падзяліцца сваім досьледам з братамі сялянамі. Перш-наперш трэба добра ўцяміць, што іначай мы кормім цёлак на мяса—на ўбой, іначай дзеля хову—на малочных кароў. У першым выпадку кормім іх сытней, а ў другім—наадварот, надта сытае карменьне паніжае выдайнасьць малака ў іх будучыне, так-жа дрэнна адбіваецца на іх і недаяданьне, яны яшчэ менш будуць малака даваць, вось дзеля гэтага канешне трэба з першых дзён жыцьця цяляці ўясьніць сабе, ці хваце нам корму дзеля выкармкі, як сьлед, цёлкі, дзеля якой мэты іх будзем карміць: ці для хову, ці на ўбой. На завод, дзеля хову, трэба пакідаць толькі патомства ад самых здаровых малочных штук. З тэй-жа прычыны, пакрываць (становіць) карову трэба канешне з здаровым быком, патомкам малочнай каровы, бо малочная здольнасьць бацькоў лёгка перадаецца патомству. Дзеля хову найлепш браць цёлак асеньняга ацёлу, яны заўсёды дужыя, рослыя і меней хварэюць, чым цёлкі вясеньняга ацёлу.

Дзеля хову трэба браць цёлак здаровых, добра зложаных, рэзвых, жывой вагі якія маюць ня менш, як для нашых кароў, 24—32 кілягр. (60—80 фунтаў), аднак добра кормленыя каровы, бывае, даюць і болей здаровых ды цяжэйшых цялят. Што датычыцца кармленьня-паеньня цялят, дык першы час адзіным кормам для іх будзе толькі матчынае малако. Дзеля эканоміі і павышэньня ўдояў малака ў ацяліўшыхся кароў выгадней і мажліва паіць цялят з рукі, а не даваць высасаць кароў, а дзеля таго і падаю агульна прынятыя спосабы выпайкі цялят. Памятуючы, што жалудак цёлак умяшчае ў сябе куды больш корму, чым можа пераварыць, ды апэтыт цёлак перавышае патрэбнасьць у ядзе, дзеля гэтага цялятам ніколі ня можна даваць малака ў волю, бо гэта заўсёды вызывае недамаганьне жалудка, бягунку ці запор. Малако дзеля выпайкі цялят павінна быць сьвежае і не халоднае, так 20—24° R.; паіць-жа трэба з чыстай пасуды, каторую зараз-жа вымываць гарачай вадой, апрача таго ня можна даваць цялятам ссаць брудныя пальцы, як гэта часта робяць няўдалыя гаспадыні. Паеньне цялят адбываецца тры разы ў дзень: рана, у поўдзень і вечарам. Дзён так з дзесяць цялят трэба канешне паіць малаком іхняй-жа маткі і толькі пазьней ужо можна даваць малако іншых кароў. Першыя два тыдні цялят кормяць малаком, даючы ім ад 2 да 7 бутэляк малака ў пару. (З пачатку даюць 2 бут. малака, пасьля норму павышаюць так, каб на канцы другога тыдня выходзіла ўжо і 7 бутэляк, (бутэльку лічу так у $^{3}/_{4}$ кілё).

Нармальная колькасьць малака, патрэбнага цялятам, вылічаюць па жывой вазе цялят, з практыкі гэта выходзе, што цёлкам даюць малака больш-менш $^{1}/_{6}$—$^{1}/_{7}$ жывой вагі яе, напр. цёлка важа 42 кілягр., дык малака ей даюць $7^{1}/_{2}$ кілёграмаў. На трэці тыдзень даюць 10 бут. малака ў пару і даводзяць да 12 б. у канцы яго. З таго часу пачынаюць даваць ім і сена. Пасьля трох тыдняў цяляці даюць ужо, дзе ёсьць, і зьнятае малако, а калі зьнятага малака няма, то на 4—5 тыдні малако замяняюць пойлам з цёплай вады з добра высеянай аўсянкай (аўсянай мукой) ці жмыхамі-макухамі, болей-меней ад 1 да 2 кілёгр. на цялё і даюць сена ў волю. На 4-тым месяцы пераходзяць з пойла на сухі корм, г. е. аўсянку, 2—$2^{1}/_{2}$ кілёгр. задаецца разам з вільготнай, крыху прысоленай, саломенай рэзкай ці мякінай па крышцы, ды сена ў волю і так кормяць цялё да году. Трэба памятаць, што цялята ўзгадаваныя на сухім корме, з 4-га месяца будуць куды здаравейшыя ды расьлейшыя, чым узгадаваныя на пойле. Ваду ў гэтым часе даюць асобна ў чыстай пасудзе і ў волю, а карыта, жалабы, ці вёдры павінны быць так прырыхтаваны, каб цялё туды ня лезла з нагамі, бо занячысьціць сабе ваду, ці корм і, наеўшыся, напіўшыся гэтага, можа захварэць. На другі год мукі ўжо збаўляюць да $^{3}/_{4}$ кілёгр. у пару, сена, калі дарагое, то-ж даюць менш,—так з 3 кілё, а затое сечкі даюць ў волю. Наагул, цялятам у 2-гім годзе даюць таго корму ў волю, якога яны ня могуць аб'есьціся. Найлепш нормы корму ўстанаўліваць і для перазімкаў паводлуг жывой вагі і спажыўчай вартасьці корму і ў гэтым выпадку я падаю сярэнія тых нормаў, якія мне давадзілася стасаваць у сваей практыцы, а дзеля таго, што вясковаму гаспадару трудна аблічыць іх, як сьлед і рэдка ён мае на гэта часу ды знаньня. Пакрываюць—становяць цёлак тады, як яны добра разаўюцца, больш-менш ад 1 г. 4 мес.—1 г. 8 мес., надта раньняя злучка дае кароў слабых, позьняя-ж кароў мала-малочных. У практыцы выходзіць так, што, калі цёлку пакрываюць на 1 г. 4 мес., а яна носіць цялё 9 мес.—дык пры ацеле будзе мець каля 2 гадоў і 1 месяца.

Дзеля росту прыплоду цельнай карове трэба прыбавіць корму ад $1^{1}/_{2}$ кіл. сена ў пару, даводзячы пад канец да 3 кіл., апрача гэтага трэба сьцерагчыся і ня біць цельных кароў, каб ня выклікаць выкідыша, ня можна карміць іх так-жа мёрзлым ды гнілым кормам, цельную карову канешне трэба штодзенна (зімой) выпускаць з хлеву, каб прайшлася і расправіла, як людзі кажуць, косьці. Перад самым ацелам карову трэба аддзяліць ад рэшты жывёлы і паставіць у загарадцы асобна ды даць чыстую сухую подсьцілку.

К—м.

Куток рытмаў.

СЯЛЯНСКАЯ НІВА.

(Рондолет).

Ты пад сьнегам ляжыш, а ў душы у мяне
Пачуцьцё і настрой выліваюцца ў верш...
Толькі трэ' працаваць над табой самаперш
Дык і ты ажывеш: доля нас ня міне!...

—

Дык і ты ажывеш: доля нас ня міне,
Толькі трэба жадаць нам яе самаперш...
Ты пад сховам ляжыш, а ў душы у мяне
Пачуцьцё і настрой выліваюцца ў верш.

—

Пачуцьцё, сэрца жар выліваюцца ў верш
Бо жыцьцё і агонь ёсьць ў душы у мяне
Дык і ты ажывеш: доля нас ня міне,
Толькі трэба жадаць нам яе самаперш,

—

Толькі трэ' працаваць над табой самаперш
Дык і будзеш ты жыць: доля нас ня міне!..
Сілы моц, сэрца жар выліваюцца ў верш,
Бо жыцьцё і агонь ёсьць ў душы у мяне.

Скарга.

Да ведама выбаршч. Беларусаў.

У Беларускі Цэнтральны Аб'яднаны Выбарны Камітэт надыходзяць пісьмы з запытаньнем, за які нумар сёлета галасаваць пры выбарах у Сойм і Сэнат. Гэтым выясьняем, што ў хуткім часе, найпазьней да 24-га студзеня с. г., будзе ведамы сьпісак Блёку Нацыяналаных Меншасьцяў, аб якім неадкладна будзем падаваць у прэсе і адозвах.

Бел. Цэнтр. Аб'адн. Выб. Кам.
Вільня, Вострабрамская 8—1.

Пчаляры-Беларусы!

Даводзім да Вашага ведама, што пададзена просьба да Камісара Ураду аб дазволе на скліканьне ў дзень 24 студзеня г. г. а гадзіне 3-цяй папал. у памешканьні Беларускага Коопэратыўнага Банку — Вільня, Віленская вул. № 8 — агульнага арганізацыйнага сходу „Беларускага Пчалярскага Коопэратыўнага Таварыства пад назовам „Пчала“.

Таварыства будзе:

1) Купляць і прададаваць усе прылады і матэр'ялы, неабходныя ў пчалярскай гаспадарцы.

2) Арганізоўваць пераробку і збыт пчалярскіх прадуктаў.

3) Арганізоўваць выстаўкі.

4) Закладаць навуковыя і дасьледчыя станцыі, узаровыя пасекі, школкі расавае пчалы і плянтацыі мядовых расьлін.

5) Закладаць школы, бібліятэкі і др. асьветна-ўзгадаваўчыя ўстановы.

6) Выдаваць пчалярскія часопісі і кніжкі, арганізоўваць курсы, лекцыі і г. д.

— —

Гэта першая Беларуская пчалярская арганізацыя ў Заходняй Беларусі.

Браты-пчаляры! Усе, хто хоча падняць культурны ровень сваей пчалярскай гаспадаркі, пасьпяшыце прыняць удзел у арганізацыйным сходзе; пасьпяшыце запісацца ў сябры Таварыства.

Ініцыятыўная група.

ВЕСТКІ З КРАЮ.

За каго галасаваць?

Чытаючы беларускія часопісі даведаўся я, што нарэшце, у патрэбны момант, абразуміліся меншасьці і прышлі да аб'яднаньня. Радаснае гэта зьявішча, бо кожнаму ведама, што сіла ў аб'яднані і арганізацыі.

Але што нашае аб'яднаньне паможа там, у Вільні, калі мы, жыхары вёсак і сёлаў, не аб'яднаемся... А ўжо на гэта час, бо прыбліжаецца дзень выбараў, дзень 4-га сакавіка, дзень нашай будучыны. Гэты дзень вырашыць, як мы стараемся паправіць сваю будучыну, мо' не цярпець болей крыўд і залячыць дасягоняшнія балячкі... Дык чаго-ж мы сядзім? Што думаем?

Ці-ж багатыя людзі чакаюць, што ім прынясе доля? Не, яны заварушыліся. Калі нават ксяндзы, каторым, паводле рэлігійнага закону, забараняецца ўтыкаць нос у палітычныя справы, дык і то арганізуюць нейкія „Kółka Misyjne", рыхтуюцца да выбараў, а што-ж гаварыць аб розных панох.

Дык, да працы, браты сяляне! Вас кліча селянін-Беларус, які жыве на вузенькай палосцы, і брат бяды і гора, — а ня польскі шляхціц.

Да сягоньняшняга дня я быў беспартыйны і ў ніякай арганізацыі ня браў удзелу. Але цяпер прыхіляюся да Беларускага Цэнтральнага Аб'яднанага Выбарнага Камітэту і за ім іду.

Да гэтага і вас, браты-сяляне, асабліва сьвядомых Беларусаў, заклікаю. Усе, як адзін, і адзін, як усе,—падайце свае галасы за сьпісак толькі той, каторы будзе выстаўлены Беларускім Цэнтральным Аб'яднаным Выбарным Камітэтам. За яго ўсе, хто толькі мае права голасу!

Надта жутка слухаць, як цяпер несьвядомыя сяляне гавораць: „Бог яго пойдзе на тое галасаваньне, там і бяз нас усё зробяць!" Эх, вы, браты! Ці-ж вы ня ведаеце, што адзін голас можа палепшыць жыцьцё мільёнаў бяздольных. Не сядзіце 4-га сакавіка за комінам, а ідзіце і падайце свае галасы за тых кандыдатаў, за тых людзей,—каторыя аддалі сваю энэргію за працоўных, за беднату і іх сьлёзы!

Дык, помнім-жа дзень выбараў і шчыльнымі радамі ідзём галасаваць!

Адам Міхновіч.

Хто-ж угадовецi?...

(Браслаў).

Я наколькі мог, стараўся дазнацца, каму і як угаджае Бел. Сял. Саюз і яго лідэры і тая арыентацыя з пад знаку „Думкі Працы". Ніяк і нічога рашаючага сабе не ўясьніў аж да часу прадвыбарнае працы.

Цяпер-жа, калі ідзе падгатоўка да выбараў, я пераканаўся, што лідэры (галоўныя кіраўнікі) Белар. Сялян. Саюзу і праўда ўгадоўцы.—І праўда яны знаходзяцца ў Саюзе, але-ж ня з кім іншым, а з самымі беларускімі сярмяжнымі масамі. Вось гэтакую ўгоду я шчыра вітаю.

Калі я шчыра вітаю гэтую ўгоду, дык праклінаю з пагардай і ганьбай угоду тых, якія кіруюць „Думкай Працы". Я ня ведаю, як назваць іх працу!... Проста ня маю слоў, каб выказаць тое пачуцьцё, поўнае жалю і пагарды, якое кіпіць у маім сэрцы.

Ганьба вам, кіраўнікі „Думкі Працы", Вы стварылі ўгоду з польскімі партыямі, якія нас гэтак моцна і жорстка пакрыўдзілі. Вы, кіраўнікі „Думкі Працы" імкнецеся аддаць наш пакрыўджаны народ розным Дзядзюлям, Заштаўтам, Ваявудзкім і г. д., якія кідаюць кручок з прынадаю лявізны, каб пасьля, пазбавіўшы нас роднае атмасфэры, вызысківаць нас і аканчальна зьніштожыць.

Толькі цяпер стала аканчальна ясна і зразумела, хто наш прыяцель, а хто вораг, хто за народ і хто проці народу. Вы, паны кіраўнікі „Думкі Працы", кіньце сваю працу, якая ганьбіць вас і калі вы запраўды Беларусы, калі вы спачуваеце працоўнаму Народу, дык прыставайце да Беларускага Выбарнага Аб'яднаньня і, адкінуўшы лякайскую ўгоду з польскімі партыямі, вядзеце барацьбу, а не ўгоду.

К. Цыль.

Іуды—прадажнікі.

(Голас вёскі).

Пяць гадоў таму назад, калі праводзілася выбарная кампанія ў Сойм і Сэнат, агенты ППС. і Вызваленьня, кішмя кішэлі ў нашых вёсках. Праўда, у той час, дзякуючы нашай нясьведамасьці, вясковыя масы аддалі многа сваіх галасоў успомненым Іудам, дзеля іх пекных лёзунгаў і абяцанак. Калі Сойм і Сэнат былі распушчаны і абвешчаны новыя выбары, ППС. і Вызваленьне ізноў заваліваюць вёску морам сваіх агідных праклямацыяў з заклікам падтрымаць іх сялянскімі галасамі. Але, не знайсьці вам галасоў пасярод Беларускрга Народу! Беларускі Народ, дзякуючы ахвярнай працы Беларускага Пасольскага Клюбу, стаў сьведамым і добра ведае, за каго падаць свае галасы. Сваімі галасамі ён пашле ў Сойм і Сэнат лепшых сваіх сыноў-барацьбітоў, каб баранілі яго нацыянальныя і сацыяльныя правы. А вы, прадажнікі-Іуды з крывавымі рукамі, проч ад нашай вёскі, бо... вы аддалі беларускую зямлю асаднікам-Палякам! Праз вашую ласку падаткі гнятуць беларускага селяніна! Вы пастараліся даць аўтаномію беларускаму селяніну і работніку... на „Лукішках" і інш. турмах!

Гэта ўсё ваша работа ППС і Вызваленьне! Дык памятайце, што вашая здрадніцкая палітыка ў мінулых Сойме і Сэнаце адчыніла вочы беларускаму селяніну і работніку! Цяпер няма вам беларускіх галасоў!

Мы, Беларусы, якія любім сваю Бацькаўшчыну і верым у яе сьветлую будучыню, далучаемся да адзінага Беларускага Аб'яднанага Выбарнага Камітэту, які змагаецца за нацыянальнае і сацыяльнае вызваленьне.

Біч.

Наша забойчая „прафэсарка".

(В-ка Гулі, Пастаўскага пав.).

Наша „прафэсарка" вельмі неакуратна адносіцца да нашых школьных дзетак. Амаль ня кожны дзень чуецца ў школе плач і крык. Наша „прафэсарка" не бярэ пад увагу, што дзеці халодныя і галодныя, а бязлітасна б'е іх кіем. Бацькі сталі казаць, што дзяцей ня можна біць, дык „прафэсарка" адказала, што кій пакінуў ёй п. інспэктар, і дакляравала ад Новага Году справіць ужо пугу на нашых дзетак...

Другім забойствам для дзяцей ёсьць „ustęp" „нашай прафэсаркі", каторы месьціцца ў школе. Аднаго разу, дзеці, падчас пярэрвы, абярнулі яго так, што зьмест „ustępa" заняў усю школу. Бачачы гэна „прафэсарка" загадала ўсю цечу пазьбіраць рукамі. Дзеці, хоць дружна прыняліся выконваць загад сваей улады, аднак-жа дасталі ад „прафэсаркі" на падгон кія.

Дык вось, дарагія браты, як вучыць нашых дзетак „прафэсарка" чацьвёрты год.

Гулеўскі.

Закладайма хаўрусныя крамы!

Перадусім, што такое хаўрусная крама? Хаўрусная крама, або коопэратыў, гэта ёсьць звычайная спажывецкая крама, закладзеная на супольныя сродкі, супольнымі клапотамі, дзеля задаваленьня ўсіх матэр'яльных патрэбаў сваіх сяброў. Першым крокам гэтай хаўруснай крамы, зьяўляецца тое, каб забясьпечыць сваіх сяброў таннымі і добрага гатунку прадуктамі, неабходнымі для штодзеннага ўжытку: як соль, газа, мыла і г. д., дастаўляючы іх ад першае рукі. Паўстае такая хаўрусная крама найчасьцей там, дзе насяленьне цьвёрда пераканаецца, што яна пераплачывае лішні грош гандляру за атрымліваны ад яго тавар, часта нясьвежы, без належнае вагі. У гэтакім выпадку, зьбіраецца па магчымасьці большы лік гаспадароў, знаёмяцца з правіламі, спэцыяльна дзеля гэтае мэты існуючымі, апрацоўваюць статут, устанаўліваюць паі, выбіраюць Управу, Надзорчую Раду і загадчыка хаўруснай крамы.

Пасьля пішуць пратакол сабраньня і, разам з адумысловай просьбай, далучыўшы тры экзэмпляры статуту, пасылаюць у Акружны Суд, для зацьвярджаньня і легалізацыі.

Пасьля атрыманьня паведамленьня ад Акружнага Суда аб легалізацыі, прыступаюць да працы. У такой хаўруснай краме, кожны, хто унес пай—гаспадар, ніякага начальства няма, заработку таксама няма, а ёсьць перабраныя лішнія грошы на раздадзены тавар у працягу году. Усё, што, пакрыўшы расходы, застаецца ў канцы году, дзеліцца паміж усімі пайшчыкамі, ці астаецца ў коопэратыве, пры згодзе пайшчыкаў, як грамадзкі капітал.

Значэньне гэтай хаўруснай крамы, вельмі вялікае. Справа ў тым, што ёсьць шмат такіх тавараў, якія, пакуль дойдуць да вясковага чалавека, праходзяць праз цэлую літанію пасрэднікаў—перакупшчыкаў. З фабрыкі тавар ідзе перш-на-перш у рукі вялікіх гуртаўшчыкоў, ад іх—да меншых, пасьля трапляе ў краму мястэчковага гандляра, а адтуль ужо і да нас, да вясковага крамніка. Ёсьць гэтакія рэчы, што праходзяць цераз 10—12 рук. Ведама, што ўсе гэтыя перакупшчыкі, стараюцца зарабіць, бо на гэтым трымаецца ўвесь гандаль. Так, што калі адна, скажам, рэч, каштуе на фабрыцы 10 гр., дык пакуль дойдзе да нас, будзе каштаваць 100 гр. і г. д.

А колькі нявыгады мае наш селянін, калі няма пад рукою крамы, а трэба канечна купіць патрэбную рэч, прыходзіцца знарок ехаць за 15—20 верст у мястэчка. А калі тамака ня згодзіцца на цану, ці гатунак тавару, дык і дзень страціць дарма, і каня намучае.

Усе гэтыя нявыгоды і клопаты самі-сабою згінуць, калі толькі адчыніцца хаўрусная крама. Такая хаўрусная крама ўсе тавары выпісвае, або проста з фабрыкі, або ад вялікіх коопэратыўных гуртоўняў, складаў, дык гэтак, мінаючы перакупшчыкаў, мае тавары танныя і лепшыя. Ня кажучы аб усіх выгадах, якія дае сваім сябрам хаўрусная крама, яна шмат можа зрабіць і дзеля грамадзкай справы. Ведама, што кожны год, крама будзе даваць такі-сякі даход, гэты даход, дзеліцца між сябрамі так, каб той меў больш даходу, хто больш у яе тавараў купляў. Але з чыстага даходу можна што год аддаваць частку на культурна-прасьветныя мэты сваіх сябраў: бібліотэкі—чытальні, курсы, школы, Народныя дамы і інш. Дык, калі крама пайдзе добра, калі ўсе хаўруснікі будуць рупіцца аб ёй, тагды больш будзе чыстага даходу і больш грошай можна будзе аддаваць на карысныя грамадзкія справы. Першая такая хаўрусная крама, ці коопэратыў, была закладзена ў Англіі, у фабрычным месьце Рочдэль у 1844 г.

Першыя яе закладчыкі насілі тавар у сваю краму на плечах, па чарзе.

У сучасны-ж мамэнт, сябры гэтай крамы маюць вялізарныя мільённыя абароты, дзесяткі тысячаў сябр., шмат сваіх фабрыкаў, гуртоўняў, складаў, дзесяткі рожных курсаў, школаў, сотні бібліотэк-чытальняў, народных дамоў, выдаюць свае газэты, кнігі, журналы і інш. Наскольні карысна нашым сялянам закладаць гэтакія хаўрусныя крамы, паказвае яшчэ і гэтакі факт. У 1920 г. сяляне аднага з паветаў Смаленшчыны заложылі такую хаўрусную краму, сябрам якое быў і я Пачаткова наш капітал быў невялічкі, усяго 200 руб. золатам. Цераз год наша хаўрусная крама прынясла нам чыстага даходу 700 руб., а ў другім годзе—2 тысячы руб. зол. З чыстага даходу, за першы год 450 руб., адлічылі на сваю школу і Народны дом, а з другога году, ізноў далі 300 руб. на школу, 100 руб. на царкву, ды нешта са 200 руб. ахвяравалі на публічную бібліятэку ў Смаленску і толькі насьпеўшая вайна спыніла нашу працу.

І так, браты — сяляне, закладайма вясковыя хаўрусныя крамы!

К. Матусэвіч.

Пісьмо ў Рэдакцыю.

Паважаны Грамадзянін Рэдактар!

Не адмоўце зьмясьціць у Вашай паважанай часопісі ніжэй паданае:

У № 40 (69) газэты „Беларускае Слова" за 31 сьнежаня 1927 г., зьмешчана з мэтай апаганіць маё добрае імя, зацемка: „Мар'янэтачная афэра Пётры Булгака", у якой, паміж звычайнаю для гэтае гора — беларускае газэты агіднаю брахнёю, сказана, што я, быццам, ня выпаўніў падпісанае мною з „Бел. Хаткаю" умовы аб тэатры.

Праўда, 12 траўня мінулага 1927 г. была падпісана з урадам „Бел. Хаткі" умова аб загатоўцы мною рэквізыту для мар'янэтачнага аб'ezднага тэатру, канцэсію на які мела дастаць „Бел. Хатка", якая за маю падгатоўчую працу абавязалася ў вышэйназванай умове выплаціць мне агулам 400 зл. (70 зл. пры падпісаньні ўмовы, плюс 260 залатых у пяць тэрмінаў з 23/V да 20/VI 1927 г., а рэшту — 70 зл.—пасьля загатоўкі рэквізытаў).

Пачаўшы выпаўняць прынятую на сябе работу, я патраціў на яе больш, як 2000 зл. уласных грошай і ніяк ня мог дабіцца, каб „Бел. Хатка" выпаўніла прынятае на сябе абавязаньне па выплаце мне азначаных умоваю ратаў. Мімаволі я пачаў думаць, што трапіў на нячэсных людзей, якія зусім ня думалі аб якім-небудзь тэатры, а, проста, стараліся нацягнуць мяне на вялікія для працоўнага чалавека бясплодныя расходы.

Аднак-жа, я, па меры неакуратнай выплаты мне „Бел. Хаткаю" умоўленых сумаў, вёў работу далей і ўсе патрэбныя рэчы, для агаворнага ўмоваю тэатру ў мяне ёсьць і дасёняшняга дня. Будучы даўно гатовым да пушчэньня ў рух тэатру, я, запраўды, стрымаўся надалей абіваць парогі маіх контрагэнтаў, чакаючы з іх боку ініцыятывы, аж пакуль дачакаўся ад газэціны „Бел. Слова" неспадзеванага новагодняга сюрпрызу.

З гэтага ўсяго кожны зразумее, якая старана ў гэтай нашай „мар'янэтачнай" умове аказалася афэрыстычнай.

Калі-б „чэсьць" гэтакая выпала мне, дык ня ведаю, як мог-бы я працаваць на сцэне „Reduty", а перад тым, у Варшаўскіх і Катавіцкіх тэатрах.

Ня мог-бы я напэўна запісаць у свой акторскі стаж і тае вялікае працы, якую палажыў аб'яжджаючы нядаўна глухія куткі роднага краю з Беларускім Народным Тэатрам.

Беларуская сцэна знае мяне ад 1905—6 г.г. і з таго часу я ні разу ня сустрэў гэткае чорнасоценнае кампаніі „тоже бѣлоруссов", якая, сабраўшыся ў „Бел. Хатцы", уцягнула мяне ў лішнія расходы, прафануючы ідэю адраджэньня Беларускага тэатру.

Думаю, што пасьля мяне ніводная паважная артыстычная сіла ні ў якія перагаворы з антрэпрэнэрамі з-пад знаку „Бел. Хаткі" уваходзіць не павінна.

З пашанаю П. Булгак.

НАШАЯ ПОШТА.

Той самы. За Вашую карэспандэнцыю „Дзе здрада", у якой Вы абгаварылі кумоўства прыхільнікаў „Думкі Працы" з польскімі левамі партыямі сканфіскаваны № 7 „Сялянскае Нівы".

Іванцэвічу Антону. Грошы атрымалі, газэту пасылаем Вам ад 4 студзеня.

Міхновічу А. Пасылаем Вам па 5 экзэмпляраў „Сял. Нівы".

Беднаму М. Календар Вам пасылаем. У вастрог у Берасьць ужо паслалі.

Прысутнаму з Голубіі. Просім падаць Вашае прозьвішча, тады пастараемся зьмясьціць карэспандэнцыю аб надужыцьцях паліцыянтаў.

Катовічу Т. Газэту ўвесь час пасылаем Вам.

Вялічку Ул., Кроту Я., Гоцьку К., Казлу Ал., Сіцьку Т., Печку Г., Катовічу Т., Білабрану М., Пархімовічу В., Кандрашаву Ів., Сончыку І., Кучуку П., Лобовічу М., Цюпку В., Павлюкевічу Язэпу, Райскаму Я. — газэту пасылаем.

Дасталі ад:

Багушэвіча Я.—4 зл.; Гаўрыленi Б., Куліка Я., Каханскага П., Вярбіцкага В., Санько Ф., Саткоўскага Я., Сідлярэвіча Я., Міська Б., Полумха М.—па 2 зл.

Куток сатыры і сьмеху.

Абвесткі.

Калі хто жадае быць духоўнікам (папом ці ксяндзом), дык няхай зьвернецца да „наўчэнага спадара" Я. Станкеўчыка.

Станкеўчык ужо высьвенціў б. сэнатара Багдановіча на духоўніка і называе яго ў сваей газэціне „Народ" № 1, айцом. Ведама, як духоўніка.

— —

У тым-жа „Народзе" чытаем, што „вельмі ўдешна разьвівалася Беларуская Сялянская Партыя, закладзеная ў 1922 г. ў Празе (чэскай)".

Што-ж, можа і праўда!... Гэта ня дзіва... Але-ж „спадароў Народ" няхай пахваліцца, як разьвіваецца яго партыя, „закладзеная" ў 1927 годзе?

У справе адрыўнога календара.

Рэдактар і выдавец А. Герасімчук.

Беларуская Друкарня ім. Фр. Скарыны—Вільня, Людвісарская 1.